

Tuleeko tilkkutäkin jälkeen nukka- vai peräti piikkimatto?

Sata-kommentointia 20.5.2009

Sosiaaliasiamies Eija Hiekka

Arvot ja sosiaaliset riskit

- Sosiaalipolitiikka, yhteiskuntapolitiikka, hyvinvointipolitiikka, puoluepolitiikka - mitä halutaan, mikä on tavoite?
- Millainen on sosiaalihuollon asiakkaan asema?
- Sosiaaliasiamiestyö näyttää kohdistuvan sosiaalityöhön: Toimeentulotuki, lastensuojelu ja vammaispalvelu

Tukilisäjenkka...

- Toimeentulotukimenettely on isoimmissa kunnissa kirjallista, vähän sijaa yksilölliseen harkintaan
- Pienissä kunnissa ei kehdeta hakea tukea, vaikka olisi tarve ja tukioikeus
- Ensisijaisten etuuksien tason nosto/laskennallisen toimeentulotuen siirto Kelalle toisi kansalaiset yhdenveroisempaan asemaan
- Entä Kelan asiakkaan asema ja oikeusturva?

"Kannustaa niin saatanasti"

- Pitkääikaistyöttömyyden ehkäisy ja hoito on siirretty enenevässä määrin kuntien sosiaalitoimen vastuulle
- Pätkätöistä voi seurata kohtuuttomia tilanteita, palkattomia jaksoja ja takaisinperintää
 - kestää pitkään saada talous tasapainoon.
- Useimmille mielekäs työ on tavattoman tärkeää. Aliarvioiko aktivointi asiakasta, kannustaako kansalaista, syyllistääkö sosiaaliviranomaista?

"Kolme viikkoa kaurapuuroa kolme kertaa päivässä on jo vastenmielistä"

X)

- Vähimmäisetuuksien taso matala ja ostovoima jälkeenjäänyt - auttaako indeksi, verottomuus?
- Lapsilisän kohennusyritys oli riittämätön, (3. lapsi + 10 €), otetaan toimeentulotuksessa tulona huomioon, vähävaraisimmille ei apua
- Lastensuojelulain uudistus lisäsi lastensuojeluilmoituksia ja lastensuojelutarpeen arviointia.
- Kunnissa pula kelpoisista sosiaalityöntekijöistä. Onko vaikuttava sosiaalityö kunnissa mahdollista ja onko asiakkailla oikeus siihen?
- X) Lähde Lahden sosiaaliasiamiehen selvitys 2008

Laki on niin kuin se luetaan - hätä ei lue lakia

- Kunnallisessa sosiaalihuollossa tilanne on nurinkurinen, lisääntyvien palvelutarpeiden ja vähenevien resurssien yhtälö on mahdoton.
- Muutokset käyvät yli ymmärryksen: palveluja lisätään, normeja puretaan, veroja vähennetään, asiakasmaksuja lisätään, budjetteja avataan...
- Tukien ja palvelujen vaikutus paikallistalouteen?
- Kotitalousvähennys ei auta pienituloisimpia
- Käytäntö voi olla kaukana arvoista, laeista ja oikeudenmukaisuudesta, yhdenvertaisuudesta puhumattakaan

Tilkkutäkistä piikkimattoon?

- Sosiaaliturva vaimentaa pahimmat iskut, mutta myös karkottaa varaansa joutuvia. Turvata vai torjua?
- Byrokratia on viety huippuunsa
- Tuki ja apu on usein riittämätöntä, kannustinloukkuun jääminen helppoa ja asemansa parantaminen vaikeaa.
- Tukeeko menettely eniten paikallaan pysyttelemistä?

Kustannusneutraali perusturvauudistus?

- Sosiaaliturvan on todettu toimivan suhteellisen hyvin ja kohdistuvan oikein, mutta ongelmia on runsaasti
- Suuret odotukset, vähän aikaa ja paljon työtä
-paraneeko asiakkaan asema, selkeytyykö järjestelmä?
- Taantuma synkensi näkymät
- Uhkaako uudistus jäädä näpertelyksi ja systeemi sekavaksi?